

enkele novelle zoo kwalijk genomen als *Magdalena van Vaernewijk*, een verhaal van een Antwerpsch meisje, dat verleid en in een huis van ontucht te Amsterdam was terecht gekomen. Het meisje was wegens ziekte in het Gasthuis opgenomen, en daar gaat des auteurs echtgenoot hare kribbe voorbij en komt zoo met haar in kennis. Tot zooverre gaat alles goed. Maar nu voert Thijm een pater Jezuiet het verhaal binnen, door wiens evangelische tusschenkomst met de hulp van Foreestier — den schrijversnaam van Alb. Thijm — en zijne echtgenoot, het betrekkelijk onschuldige kind wordt gered. Natuurlijk vindt de auteur alle gelegenheid veel van de orde, hare paters en hunne nobele persoonlijkheden te zeggen; niet altijd ongezoekt en somtijds wel op uitdagende wijze. Gaat dat nu niet te ver? vroeg men. Het antwoord kon zijn: „heel wel mogelijk, maar de bedoelde pater is aan de werkelijkheid ontleend; hij was priester in de kerk van den H. Ignatius de Loyola op de Keizersgracht, in dezelfde kerk, waarin ik, Alb. Thijm, den 13^{den} Augustus 1820, gedoopt ben”. „Hetzij zoo,” mocht dan het wederwoord wezen, „maar indien een aanstaande leider der Roomschen in Nederland den weg van 't jezuitisme op wil met de kudde, dan achten wij, andersdenkenden, ons verplicht dadelijk tegen zulk heilloos streven te waarschuwen.” Wederom scheen de gansche quaestie op een misverstand te berusten: „sedert het herstel der orde is ieder Katholiek verplicht haar te eeren,” dit zag de weerp partij over 't hoofd; „maar behoeft een beginnend Katholiek auteur nog niet iedere gelegenheid aan te grijpen om ter wille van het Jesuitisme aan iedereen den handschoen toe te werpen,” kon Alb. Thijm in 1853 een weinig bedacht hebben.

„Maar in één opzicht richtte zich de blik van Jos. Alb. Thijm dan toch naar den kant van het liberalisme,” heeft men altijd gedacht en vele malen gezegd. Alb. Thijm had één druppel liberaal bloed in zijne Katholieke aderen. Hij stond in eene vriendelijke verhouding tot de openbare lagere school in de Nederlanden, en dit was de voeling, die hij had met zijne andersdenkende, vrijzinnige landgenooten. Althans zoo is dikwijls beweerd. Heeft men met dit beweren ten volle juist geoordeeld? Het spijt mij ontkennend te moeten antwoorden, maar ik geloof niet, dat Burgemeester en Wethouders van Amsterdam ooit vrijheid zullen mogen vinden om aan eenige nieuw te openen inrichting van neutraal onderwijs den naam te geven van Alberdingk-Thijmschool. Laat er eene De Bosch-Kemperschool verrijzen, dat zou reden hebben!

Ter zake echter. Alb. Thijm heeft als kind en knaap de openbare bewaarschool en de openbare lagere school bezocht; hij heeft de vriendelijkste herinneringen medegenomen, het leven in, van zijne openbare onderwijzers, en één hunner, met name den Heer J. W. L. F. Ippel, de innigste hoogachting toegedragen; hij heeft zelfs in later jaren, na veertig jaar zelfs, een woord van waardeering gesproken, ten deele als een zachtzinnig protest tegen de geestdrijverij van hen, die de „school van Christelijke en maatschappelijke deugden” eene „school van en voor godloochenaars” scholden, ten deele als